

Δ. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΑΛΥΤΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ

2. Κρήτη

Προσφυγικά ρεύματα κατά τη διάρκεια της Κρητικής Επανάστασης (1866-1869):

- Η Κρητική επανάσταση του 1866-1869 ήταν αυτή που προκάλεσε το μεγαλύτερο προσφυγικό κύμα στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα.

- Οι πρώτες κρητικές οικογένειες έφθασαν τον Ιούλιο του 1866 στον Πειραιά και τη Σύρο μέσω Κυθήρων.

- Την ίδια εποχή συστάθηκε στην Αθήνα η **Κεντρική Επιτροπή υπέρ των Κρητών**, που μαζί με την αντίστοιχη της Σύρου ανέλαβαν την ενίσχυση του κρητικού αγώνα.

- Για τον ίδιο σκοπό, και ιδιαίτερα για την περίθαλψη των αμάχων προσφύγων, ιδρύθηκαν στο εξωτερικό διάφορες επιτροπές, όπως αυτή του Λονδίνου, η οποία, σε συνεργασία με την **«Αγγλοελληνική Επιτροπή»** στην Αθήνα, ανέλαβε την περίθαλψη 4.500 προσφύγων.

- Ως τα μέσα του 1867, μικρός σχετικά αριθμός αμάχων κατόρθωσε να φύγει από την Κρήτη, όπου τα προβλήματα διαβίωσης ήταν μεγάλα. Μερικά ξένα πλοία που τους μετέφεραν διέκοψαν στη συνέχεια για μήνες τη μεταφορά γυναικόπαιδων, μετά από διαμαρτυρίες της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

- Το μεγάλο προσφυγικό κύμα ξέσπασε τον επόμενο χρόνο. Το Φεβρουάριο του 1868 είχαν φτάσει περίπου 10.000 πρόσφυγες στην Αθήνα.

- Μέσα στον ίδιο χρόνο πρόσφυγες κατέπλεαν καθημερινά σε μεγάλες ομάδες, κυρίως άμαχος πληθυσμός, σε κακή κατάσταση.

- Το κράτος, όπως βρέθηκε σε αδυναμία να στηρίξει σταθερά την Κρητική επανάσταση, έτσι απέτυχε και να αντιμετωπίσει το οξύ προσφυγικό πρόβλημα.

- Στις επόμενες δεκαετίες η προσφυγική κίνηση που συνδεόταν με τις κρίσεις του Κρητικού ζητήματος ήταν πολύ μικρότερης κλίμακας και είχε προσωρινό χαρακτήρα.

- Το 1895 ανακινήθηκε πάλι το Κρητικό. Τα γεγονότα όμως αυτής της περιόδου (1895-1898), που ήταν καθοριστικά για την τύχη του νησιού, δεν προκάλεσαν κύμα μεγάλης φυγής.